

SLOVENE C

Štev. 56. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v sredo, 9. marca 1904.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrlet 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrlet 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravnishtvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije —
Inserat se računa enostopna petliversta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrt
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravnishkega telefona št. 188.

Državni zbor.

Dunaj, 8. marca.

Konfiskacija „Slovenca“.

Orožniki.

Posl. Žitnik in tovariši so danes vložili naslednjo interpelacijo na ekscelenci g. min. predsednika kot voditelja pravosodnega in notranjega ministrstva ter ministra za deželno brambo:

C. kr. žandarji so važen faktor v javnem državnem življenju, potreben del v sestavi drž. upravnega stroja. V prvi vrsti so organ javnega varstva in reda in kot tak bi morali biti tudi v pomoč županom v raznih stvareh. Orožniki so v nekem oziru vojaki, živeči med ljudstvom, katerega zaupanje naj bi imeli v popolni meri. Zato je njihova služba težka, nevarna, pa tudi odgovorna.

Zal, da smo v novejšem času morali opazovati, da c. kr. orožniki na Kranjskem niso nasproti bojem političnih strank v tisti meri nepristranski, v kolikor to zahteva njihova služba, marveč da delajo sitnosti kat. narodni stranki in njenim pristašem, kar daleč presega meje nepristranosti. To je tudi vzrok, da je jako omajano zaupanje ogromne večine prebivalstva v nepristranost državnih varstvenih organov, in da so bili časniki, kakor tudi zastopniki katol. narodne stranke, prisiljeni, grajati te le kratko označene nedostatke.

Ljubljanski dnevnik »Slovenec« je v soboto, dne 5. t. m., objavil jako pohleven članek pod naslovom: »Resna beseda c. kr. orožnikom«. V tem članku se glasita dva odstavka tako-le:

„Opozarjamo tudi na to, da se žandarji v občinah, kjer županujejo župani katoliško-narodne stranke, zlasti tam, kjer je ta stranka zadnji čas vrgla liberalce, prečesto silno čudno drže. Nagajajo, kar morejo.

Namestu pomoči, sitnosti; namestu svoji službi primerne zaupljivosti, neprestane pritombe in sicer za stvari, ki so jih zakrivali prejšnji liberalni župani. Dejstvo tu še ne navajamo. Imamo jih pa pripravljenih. Dobro vemo, da bi ne bilo v hasek žandarjski službi, če bi se to vse pralo v javnosti. Zato naj za zdaj zadostujejo te besede. Pristavljamo pa, da se zavedamo tudi svojih pravic. Žandarjska služba stoji pod javno kontrolo.

Ta dva rahla odstavka je zaplenilo c. kr. drž. pravdnishtvu ter s tem prepovedalo prvo izdajo dotične številke lista.

Podpisani torej vprašajo gospoda ministra:

1. Ali vlada odobruje to konfiskacijo in kako jo more opravičiti?

2. Ali hoče vlada storiti najodločnejše korake, da bode v bodoče c. kr. žandarmerija opravljala svojo službo popolnoma nepristransko in strogo po zakonih?

Slede podpisi.

Današnja seja

je nenavadno dobro obiskana. Vsi ministri so začetkom seje v zbornici, tudi naučni minister, dr. vitez Hartel, ki je bil zadnje mesece nevarno belan. Največjo pozornost pa vzbujata elegantna oseba na sedežu v sredi zbornice. To je grof Vojteh Sternberg, ki je zmagal v okraju pokojnega mladočeskega poslance Jaroša.

Predsednik se spominja smrti poslance barona Sedlničkega in vit. Dierzerja. Obljubo store novoizvoljeni poslanci Baumgartner, Cipera, Stanek in grof Sternberg.

Govor dr. pl. Körberja

Nato vstane min. predsednik dr. pl. Körber; poslanci se večinoma zbera pred min. sedeži, da čujejo govor, ki se glasi:

Le nekaj besed začetkom novega zasedanja. Pričela se je rusko-japonska vojna. Naša država, ki želi trajen mir, obžaluje ta dogodek ter bode ohranila popolno nevtralnost.

Dogodki na Balkanu.

Glede dogodkov na Balkanu morem zadržati, da bode naša država postopala v popolnem sporazumu z Rusijo. Upanje je, da se bodo izvršile reforme v Makedoniji in da se pomirijo duhovi. Obžalovati pa je, da se brez potrebe širijo vznemirljiva poročila, ki so le na škodo tudi v gospodarskem oziru. Vlada hoče ob vsakem času prebivalstvu povedati le resnico ter ničesar prikrivati.

Trgovinske pogodbe.

Glede trgovinskih pogodb z vnanjimi državami sta si avstrijska in ogrska vlada na javnem gledu poljedelstva, industrije in trgovine. Vnanje vlade so tudi že naznačile, da so pripravljene skleniti nove trgovinske pogodbe. Vendar pa ne pojde brez težav, kajti kar mi zahtevamo za poljedelske pridelke, to zahtevajo vnanje države za svoje izdelke; treba bode torej velike previdnosti, da dosežemo trgovinske pogodbe, ki so pogoj svetovne trgovine. Sprejememo vsako pogodbo, ki ni samo na naše troške.

Italijansko vseučilišče.

Čast mi je, naznaniti, da bode gospod naučni minister še danes zbornici predložil, naj se v Roveredu ustanovi pravoslovna fakulteta z italijanskim poučnim jezikom. (Cujte!) Razmere v Inomostu so že neznosne. Vlada je temeljito razmišljala, kje naj se ustanovi italijansko vseučilišče. Izbrati nismo smeli kraja, kjer bi zavod povzročil nove narodne agitacije. Rovered je avstrijsko mesto s čisto italijanskim prebivalstvom, sredi italijanskega ozemlja. Velikost in mirnost mesta, trgovina in industrija govore za ta kraj. V Nemčiji so vseučilišča tudi v malih mestih, n. pr. v Marburgu, Jeni, Gessenu itd., isto vidimo v Italiji. V Roveredu so italijanska višja gimnazija, višja realna in pripravnic. Oadi bode uspevalo tudi vseučilišče. Upamo, da bodo italijanski sodržavljani zadovoljni, ako je sedež vseučilišča v rojstvenem kraju Rossinija.

Državni proračun.

Vlada je zbornici predložila državni proračun za tekoče leto, ki naj bi se rešil z ozirom na državne finance in dolžnost zbornice. Zaloge v državnih blagajnicah so se jako znižale, finance so v nevarnosti, dolžnost vlade je, da skrbi za blagejnične zaloge. Ako se to ne zgodi, bode morala vlada črtati izdatke tudi za podjetja, ki so obče koristna ali za gotove kraje nujno potrebna. Za sedaj vlada ni mogla ustreči vsem nujnim zahtevam.

Vojaški novinci.

Pred vsem je nujno potrebno, da parlament dovolji vojaške novince za tekoče leto. Politične razmere zahtevajo, da je Avstrija pripravljena, četudi ni še nevarnosti. Prebivalstvo želi razne olajšave glede armade; te pa so mogoče, ako imamo v pravem času vojaške novince. (Posl. Iro kliče: Vzemite bič za Čeh! Priljubljuje mu z vsem glasom posl. Malik.)

Iz tega razvidite vsjo važnost razmer. Vlada se zaveda svoje dolžnosti in je oprezna. Vse pa sili kodločitvi. Preteklo je mnogo dragoga časa, in bližajo se spremembe. Vsi narodi v Avstriji goje narodna čustva. To jim bode v čast. Toda vsi narodi tudi žele, da se tudi gospodarsko razvijajo, ker le bogastvo narodom stavi stalne spomnike njihove moči. Blagostanje je zemlja, v kateri cvete najboljši sad narodnega konservativizma, neupogljiva narodna moč. Beda pa rodi narodni radikalizem, ki končno teži za skrajnimi cilji; radi tega država ni še v nevarnosti, da bi ne mogla odbijati neopravičenih zahtev.

Ali pa je potrebna taka poskušnja, ali ni bolje, da stranke same v prebivalstvu globlje polagajo korenine zmernosti in da prebivalstvu zagotove delapolne dneve in brezskrbne noči? Ali je treba za narodna čustva žrtvovati ves napredek, za katerega se morajo boriti z enako energijo vsi omikani narodi?

Narodna zvestoba in kulturni napredek sta življenska pogoja časa. Naša ustava pušča obema prosto pot. (Ugovori.)

LISTEK.

Bojno brodovje.

(Predaval g. kanonik Susnik v »Slovenski krščansko-socialni zvezi.«)

Povodom sedanje rusko-japonske vojske je brezdvomno pričakovati medsebojnega spopada na morju. Že od nekaj so se bojujoče stranke, ako so njihovi medsebojni interesi dali k temu povod, tudi na morju borile. Zgodovina nam pripoveduje o mnogih hudih bitkah v starodavnih časih med Grki in Perzijani, med Rimci in Kartaginci. Kakor različnost orožja vpliva na način vojskovanja na suhem, na isti način je tudi novejšje orožje predrugačilo bitko z brodovji. V starih časih, ko niso imeli strelilnega orožja na razpologo, so skušale posamezne stranke svojega nasprotnika ugonobiti na ta način, da so ost svoje ladje zasadili v trebuh sovražne ladje, hoté jo prodreti, ali pa da so se brod ob brodu borili z orožjem, mož zoper moža in skušali na ta način se polastiti sovražne ladje.

Način tega boja je moral prenehati, ko so izumili topove in je bilo na ta način možno sovražnika iz daljave s strelom uničiti. Do početka minolega stoletja se način

bojevanja in orožje ni mnogo spremenilo. Še pred enim stoletjem so rabili izključno lesene vojne ladje, ki so imele na čeb straneh v več vrstah razdeljene topove. Te ladje so se delile v velike bojne ali redne ladje, ki so imele 80—120 topov. Razen teh so bile nekoliko manjše ladje fregate, ki so imele od 40—60 topov in potem korvete z 10—24 topov. Poleg teh so se seveda še v raznih slučajih rabile manjše ladje topničarice. Ker so topovi streljali le cele kroglice, četudi od 6—20 kg. težke, vendar ti strelji ladij v boju niso izdatno poškodovali, ker so kroglice sicer predrele leseno steno pri ladiji, kojih luknje so se pa večinoma zopet lahko zamašile. Nekoliko bolj opasni so bili strelji, ki so ladjo zadeli tikoma pri vodi ali pod vodo, vendar je trajal navadni boj ladje ob ladjo po več ur, predno je bila ena ladja toliko poškodovana, ozir. toliko posadke v boju izgubila, da se ni mogla več dalje boriti. Sicer so izjemoma rabili semtertje tudi v ognju razbeljene železne kroglice, ki naj bi bile sovražno ladjo vžgale, vendar so bili to razmeroma redki slučajji, ker, kakor je umevno, ni bilo vselej razbeljenih krogelj na razpologo.

L. 1822. je francoski general Paxi-

hans (reci Peshans) iznašel nove topove, ki so mesto celih krogelj streljali 24—30 cm. debele bombe. Ker se je ta bomba navadno v sovražni ladiji razpočila, je prizadela s tem veliko škodo ladiji in moštvo in mnogokrat celo ladjo vžgala. Bomba, ki se ni razpočila, je napravila 1—2 m² široko luknjo v ladjo in če se je to zgodilo pod morskim površjem, se je ladja v malo minutah potopila.

Ko je l. 1853. rusko brodovje, oboroženo s Peshanovimi topovi, pri Sinopi zadelo s turškim brodovjem, je bilo poslednje, na kojem so imeli še stare topove, v malo minutah popolnoma uničeno. Ista nevarnost za lesene ladje se je kazala tudi v krimski vojni leto kasneje. Ako so združene francosko-angleške ladje prišle ruskim utrdbam toliko blizo, da jih je bilo možno s topovi doseči, so se morale takoj umakniti. Ob priliki je le ena ruska bomba na angleški ladiji ubila in ranila 18 mož, kar je vse drugo moštvo pripravilo v tolik strah, da so poskakali iz ladje in plavali nazaj k drugim ladjam. Angleži in Francozi so sklenili v poskušnjo nekatere ladje zavarovati z železnimi pločami, da bi bile na ta način bolj varne pred sovražnimi kroglijami. Francozi so bili prvi izdelali nekoliko takih ladij z

9 cm debelim oklepom, katere so nazvali: plavajoče baterije, in jih odpeljali v Krim. Tam se je njim v istini posrečilo nekoliko ruskih utrdb razdejati, ne da bi jim Rusi mogli priti do živega. Vse sovražne kroglice so brezuspešno odletavale od železnega oklepa, zlasti so se poprej tolikanj nevarne bombe razdrobile ob oklepu, ne da bi se bile vžgale. Ta prvotni uspeh je bil Francoze vspodbudil, da so l. 1858. izdelali prvo oklepno fregato »Gloire«, katero so bili z 12 cm močnim oklepom prevlekli in 36imi novimi risanimi topovi oborožili. Sicer so Angleži trdili, da tako z železjem oborožena ladja na viharnem morju ne more vstrajati in da je vedno v nevarnosti, da se prevrne. Toda nova oklepna se je kljub temu na viharnem morju jako dobro vzdržala, in Francozi so precej nato jeli izdelavati 12 enakih ladij. Seveda je ta uspeh Angleže silno neprijetno presenetil. Njihovo brodovje je naenkrat postalo popolnoma nerabno in primorani so bili po zgledu Francozov zgraditi celo vrsto novih oklepnih, da si na ta način svojo premoč na morju ohranijo.

Poseben razvoj je pa dala vojni mornarici severno-ameriška vojna od l. 1862.—65. Tudi tam so jeli po zgledu Francozov in

Na mizi dela, katero je postavila ustava, leže narodna moč, blagostanje in mir prebivalstva. Vlada danes še enkrat vabi vse stranke k tej mizi. (Pohvala na levici).

Mrtvo mesto.

Nešteta vprašanja niso rešena. Carinski tarif, trgovinske pogodbe, tiskovni zakon, šestdeset cesarskih naredeb, sladorni zakon, svinjska kuga, ljubljansko potresno posojilo in razna druga vprašanja čakajo rešitve. V resnici, zbornica je podobna parlamentarnemu mrtvemu mestu. (Pritrjevanje in krik.)

Odločitev.

Pohvala je bila jako tiha, brez navdušenja, brez prepričanja. To kaže, da razmere res silijo k odločitvi. Tako ne gre dalje! Ta vzdih se čuje iz vladnih ust, to prepričanje je vkoreninjeno na levi in desni. In vendar je že danes skoraj gotovo, da bodo češki poslanci nadaljevali obstrukcijo — navzlic lepim besedam in prošnjam g. min. predsednika. Dvojno je mogoče. Ali vlada zopet razpusti državni zbor ali prepusti svoje posle drugim rokam. Prvo je mogoče, vprašanje je le, ali se potem izpolni želja dr. pl. Kurberja. Mnogi pa so, ki hočejo vedeti, da so šteti dnevi sedanje vlade in da stopi zopet na krmilo baron Gautsch, a na Ogrskem pl. Szell. To so seveda domnevanja, ki niso prazna.

Obstrukcija.

Do pol 5. ure so zapisnikarji čitali interpelacije in nuine predloge. Obstrukcija je oživela. Ob pol 5. uri je nato prišel dr. Sleny utemeljevati svoj — menda že dve leti stari — nujni predlog glede nemirov v Iglavi povodom sokolske slavnosti.

Demonstracije v Pragi.

Poleg odposlanstva praškega obč. zastopa so bile pri ces. namestniku tudi deputacije praških predmestij, ter so izjavile, da se boje razširjenja nemirov tudi na predmestju, ako ne prenehajo nemški burši s svojimi izzivanji. Čehi zahtevajo, da se 22. lovski bataljon, ki je nastopil pri nedeljskih demonstracijah, premesti iz Prage.

Ogrsko.

V zbornici je pred dnevnim redom poslanec Ugron povedal, da je skrivaj zvedel, da hoče imeti domobranski minister mnogo mladih in pametnih orožnikov, ki jih vzame iz žandarjskih čet, jih preobleče v civilno obleko in porabi neznanu kje in kako. Vpraša ministra, čemu mu bodo ti ljudje? — Nato se je vršilo več poimenskih glasanj. Predsednik naznani, da meni utemeljevanje predloga min. predsednika za premembo opravnika postaviti na dnevni red prihodnje seje. Posl. Polonyi govori zoper tozadevni Tiszov predlog, ki pomenja narodno izdajstvo. Sklene se, da naj jutri Tisza utemeljuje svoj predlog za premembo opravnika. — Obstrukcija je odločena ta predlog pobijati z vsemi sredstvi.

V seji liberalne stranke je Tisza dejal, da mora biti prememba opravnika hitro sklenjena. Le tem potom more biti parlamentarizem in ustava rešena. Slavil je cesarja. Liberalni poslanci so bili navdušeni in prirejali ovacije ministrskemu predsedniku.

Novoimenovani minister K h u e n je odložil državnozborni mandat in se podvrže novim volitvam.

Angležev graditi razne oklepnice. Svedski kapitan Ericson je predlagal čisto novo obliko za vojne ladje. Dočim je doslej bila večina topov razvrščena na obeh straneh ladje in je bilo možno z njimi streljati le na obe strani, nikakor pa ne naprej in nazaj v smeri ladje, je Ericson hotel dati svoji ladji tako obliko, da bi se z istimi topovi obračalo in streljalo na vse strani, ne da bi bilo treba pri tem tudi ladjo obračati. V to svrhu je zgradil nizko ladjo, katere je molelo le malo nad meter iz vode. Sredi krova je postavil 6 m širok in 2¹/₂ m visok železen stolp, v kojega je postavil 2 topova, ki sta pa 100 kg teže kroglice streljala. Dne 9. marca 1862 se je vršila pri iztoku reke St. James morská bitka med nekaterimi ladjami severnega in južnega brodovja, zlasti je bila nevarna južno državna oklepnicá Merimak, katera je bila že več sovražnih ladjí uničila in bi bila brezdvomno vse sovražno brodovje uničila ali zagnala v beg, da ni pravčasno došel na pozorišče novi Episcovov monitor.

Boj med obema ladjama se je takoj pričel in je trajal z majhnim presledkom skoro 5 ur. Merimak monitorju s svojimi topovi ni mogel do živoga. Skušal ga je napasti s svojo ostjo, toda manjši in urnejši monitor se mu je vedno umikal in ga ne-

Angleška se pripravlja.

London, 8. marca. Angleški vojni svet je sklenil, vpeljati nove, težke topove, lakršnih še Evropa ni videla. Vlada upa, da bodo v stanu, tekem prihodnjega leta si nabaviti 108 težkih in 18 lahkih topov, ki bodo odposlani v Indijo, ker je ta dežela edina, kjer je mogoče boj z veliko evropsko vojsko. Vlada si je naročila tudi novih pušk, ki bodo v velikem številu odposlane v Indijo.

Z Balkana.

Dunaj. Iz Carigrada se poroča: Porta se še vedno upira reformnemu programu, izdelanem od evropskih orožnikov, ker jo ščuva sultan sam. Ruski in avstrijski državniški krogi sicer mislijo, da se bo sultan slednjič vendarle podvrgel ruskim in avstrijskim zahtevam, ako pa ne, bo nastal resen konflikt med sultanom in zveznima državama.

Kolin. Praharna v Rottweilenu je izdelala za Turčijo 17.000 klg. brezdimnega smodnika. Sultan je ukazal, naj se predela turška praharna.

Sofija. Srbski in bolgarski dijaki so se pri skupni seji dogovorili za balkansko federacijo, h kateri se priklopi avtonomna Makedonija. V doseg tega naj se sklene med Srbijo in Bolgarijo carinska in politična zveza. — Včeraj so srbski dijaki odpotovali, viharno pozdravljeni od prebivalstva.

Carigrad. Potrjuje se, da je načelnik sultanove tajne policije, Djelad Eddin pašá, pobegnul na francoskem parniku.

Carigrad. Vali v Monastiru je zapovedal, naj se hitro nadaljujejo dela več važnejših cest, nakar se bodo zgradile še druge ceste.

Belgrad. General Atanacković, vodja makedonskega revolucionarnega odbora, je izjavil, da se letos ne more misliti na vstaško gibanje, ker bi s tem trpeli interesi Srbije.

Iz brzovjvk.

Pariz, 7. marca. Zbornica nadaljuje razpravo o zakonskem načrtu, da se odpravi pouk v kongregacijah. Combes je dejal, da tak pouk ni več modern, da preti iz kongregacij nevarnost. Vlada želi, da se napravi »mir«.

London, 7. marca. Dejstvo, da je izginila tajna knjiga, kjer so bili označeni signali angleškega ladjevja, povzročá tu vedno večjo razburjenost. Zapisek se je nahajal na vojni ladji, ki je v soboto priplula v Gibraltar. Zaprtih je bilo več častnikov. Zunanji agentje so že večkrat skušali dobiti signalno knjižico. Pred leti se jim je to že posrečilo, a Angleži so signale takoj spremeniili.

Dunaj, 7. marca. Tu se je vršil shod zaupnikov nemške ljudske stranke, ki je protestiral proti spremembi nižavavstrijskega obč. volilnega reda.

Dunaj. V včerajšnji seji državnega zbora so poslanci Walz in tovariši interpelirali radi prepovedi uvoza avstrijskih industrijskih izdelkov na Ogrsko. Marchet je interpeliral radi lesnih transportnih tarifov. Kleewein je pozval vlado, naj predloži zakon, ki bo prepovedal prodajo umetnega vina. Breiter je interpeliral radi mobilizacijskih vesti, Pommer radi položaja učiteljev godbe na učiteljskih. Danes je zopet seja. Nemci so proti temu, da bi se predloga o ustanovitvi laške pravne fakultete v Roveredu brez prvega branja odkazala odseku.

prestano pozdravljal s svojima težkima topovoma. Sicer tudi njegove kroglice sovražnega oklepa niso predrle, pač pa so se železne plošče vsled strelcev na raznih mestih upognile in deloma celo odpadle. Tako je bilo možno, da je monitor svojega nasprotnika hudo razstreljenega pognal v beg. Ericsonova nova iznajdba se je bila precej pri prvem boju praktično jako dobro obnesla.

Odslej so bile tudi druge pomorske države primorane svoje brodovje z novimi oklepnicami pomnožiti. Ker pa ni bilo lahko mogoče celo ladjo z železom zavarovati, skušali so ladjestavci le najbolj občutne dele ladje zavarovati z železnimi pločami in so vsled tega nekoliko nad vodo in pod vodo napravljali okrog ladje oklep; na sredo ladje so pa z oklepom zavarovali samo oni prostor, v kojem so stali topovi. Tako izdelane ladje so zvali kazematnice. Druge ladje so izdelali kot monitorje z železnim stolpom, v kojem so bili topovi ali pa so napravili na ladji oklepni nastavek, na katerega so postavljali po enega ali dva topova, ki sta bila tako urejena, da sta se vrtela in streljala na vse strani. Te vrste ladje se imenujejo večinoma stolpne ladje in so dandanes kot nekaka moderna oblika sedanjih oklepnic. (Dalje prih.)

Berolin. Nemčija namerava pričeti spravno pogajanja z vstaškim rodom Hereros v Afriki.

Pariz. V zbornici se je poslanec Ribot potegoval za kongregacionistični pouk in obžaloval propad svobode. Zoper načrt je tudi govoril P. Laignes. Nujnost kongregacijskega načrta je bila sprejeta.

Pariz. Revisija Dreylusovega procesa se je začela. Obravnava se vrši pri zaprtih vratih.

Dunaj. Tu se 13 t. mes. v petem okraju vrši marčna slavnost jugoslovanskih socialnih demokratov.

Rusko-japonska vojska.

Ljubljana Petrogradu.

V včerajšnji seji ljubljanskega obč. sveta je stavil obč. svetnik g. dr. Kušar nujni predlog, naj ljubljanski občinski svet imenom slovenskih dežela izrazi Rusom svoje simpatije ter izreče željo, naj bi bila Rusom vojna sreča mila. (»Dobro!« - klici.) Nujnost predloga je bila soglasno sprejeta. Nato je g. dr. Kušar utemeljeval svoj predlog. Povdarjal je: Naše simpatije morajo biti na strani pravice, na ruski strani. (»Zivio!« - klici.) S tega stališča moramo želiti, da bi rusko orožje doseglo venec zmage. Pravo evropsko kulturo branijo Rusi proti »rušeni kulturi«. Svoje želje, da bi vsevišnji Bog naklonil zmago ruskemu orožju pa utemeljujemo tudi s slovanskega stališča. Dasi smo ločeni od Rusije po državnih mejah in nam nihče ne more očitati stremljenj, ki bi bila nepostavna, vendar želimo Rusiji srečen izid, ker je nadaljni obstoj svete Rusije za nas Slovence velikega pomena. Dokler bo stal ruski narod nemomajan, toliko časa Slovanov ne bodo z uspehom pritiskali ob steno. Politika ugonobiti Slovence ne bo imela tako hitro uspeha. Polževo kri bi morali imeti, ako bi nam v teh trenutkih ne vsplamtela bratska ljubav do ruskega naroda, ako bi ne storili tega, kar smo dolžni bratje bratu.

Tako kot smo Jugoslovani branili zapadno Evropo pred turško silo, tako brani sedaj tudi Rusija evropsko civilizacijo na vzhodu. Mi nismo dobili plačila, da smo stali na straži Evrope; in tudi Rusija morda ne bo žela od Evrope hvaležnosti, kajti že se semtertje čujejo želje, da bi zmagala Japonska. Dr. Kušar je končal svoj govor: Slovenski pesnik je pel:

Ti, ki si nas vstvaril, kakor listja, trave, — pol sveta podaril sinom majke Slave — čuj nas večni Bog!

tako tudi mi kličemo: Čuj nas večni Bog! Blagoslovi rusko orožje in dovedi Rusijo do slavne zmage!

Dr. Kušar je predlagal, naj se naroči županu Hribarju, naj brzovjvniš potom mestnemu županstvu v Petrogradu izrazi željo, naj vsevišnji Bog dovede rusko orožje do končne zmage. Predlog je bil z živahnimi »Zivio!« - klici soglasno sprejet.

Župan Hribar je odposlal v Petrograd naslednjo brzovjvke: »Jego Vysokoprevoshoditelstvu Gospodinu gorodskomu golovč St. Peterburg.

Gorodskaja дума Ljubljany, stolici slovenskega naroda, v svojem segodnjašnjem zasedanji rešila jednodušno vyrazitj sopbemennomu i blagorodnomu russkomu narodu v jeho nastojaščej borjbe s azijatskim nahalstvom svoji iskrennejšija sympatiji s želnijem, čitobj russkomu ružju i doblestnoj russkoj armiji udalosj razbitj želtago vruga tak soveršenno, kak razbil Dmitriji Donskoj dikuju ordu. Bože hrani Rossiju, nositeljnicu kultury v dikija predjeli, zaščitnicu Hristijanstva i Slavjanstva!

Gorodskoj golova Ivan Hribar«.

Port Artur.

Petrograd, 8. marca. Ruska brzovjvna agentura poroča iz Port Arturja: Podadmiral Makarov je došel včeraj v Daljni in danes ga pričakujejo tu. Tu vlada popoln mir. Sovražnika ni nikjer videti.

Petrograd, 8. marca. Generalni poročnik Smernikov, Stšslov naslednik v Port Arturju, je vse pomaukanje trpeče civiliste povabil v Irkutsk. V Port Arturju ostanejo le trgovci, ki zamorejo plačevati zvišane cene živil.

Vladivostok.

Petrograd, 7. marca. Med kitajskimi delavci v Vladivostoku so zasačili japonske ogleduhe. Ti so imeli Marconijev stroj, da bi z brezžičnim brzovjvom dajali obvestila Japoncem na morju. V raznih ruskih ladjedelnicah se izdeluje najmanj 40 novih ruskih ladjí.

Petrograd, 7. marca. Aleksesej v poroča iz Port Arturja: Brzovjvna zveza med Vladivostokom in Port Arturjem obstoji še. Ozebe, ki so prišle iz Vladivostoka, pravijo, da je mesto dobro preskrbljeno.

Misli se, da imajo Japonci namerjeno tudi na Sahalin.

Petrograd, 8. marca. Brezuspšno bombardiranje Vladivostoka se razlaga tako, da so Japonci potrebovali radi otvorjenja državne zbornice, ki naj dovoli podvojenje dohodninskega davka, vsai navidezno uspeha, katerega so slavili v Tokiu kot sijajno zmago.

Petrograd, 7. marca. Kraljevi namestnik Aleksesej v brzovjvja carju iz Mukdena: »Kot dopolnilo moje včerajšnje brzovjvke o napadu na Vladivostok poročam najpokornejše, da je ob 1. uri 25 minut popoldne pričelo od 7 sovražnikovih ladjí streljati proti utrdbi Suvarov in Linevič proti mestu in pristanišču ob dolini rečice Objasnene. Streljanje je trajalo do 2. ure 15 minut, na kar je japonsko brodovje odplulo dalje proti jugu in ob 5. uri 30 m. popolno ma izginilo izpred očij. Baterije in utrdbे niso nič pokvarjene. V mestu je eden mornar ranjen, neka ženska pa mrtva. Ravnokar je došlo poročilo, da se je japonsko brodovje ob 8. zjutraj zopet prikazalo pred Vladivostokom.

London, 8. marca. Iz Petrograda poročajo, da so Rusi potopili dve japonski ladji.

Na morju.

V Nagasakiju in drugih japonskih pristaniščih, kakor se poroča »Daily Express« iz Nagasakija, so prišli mnogo ruskih ogleduhov. Ti so delovali posebno v pristaniščih, kjer se je vkrcovalo moštvo. Nekega delavca preoblečenega ogleduha so spoznali ravno, ko se je hotel pridružiti nekemu transportu. Ko je videl, da je izgubljen, skočil je z ladje v morje, kjer ga je moštvo ustrelilo.

London, 8. marca. »Daily Chronicle« poroča iz Sanghaja od 6. t. m.: Ruski poslanik v Pekingju je brzovjavno oblaštil ruskega konzula v Sanghaju, naj razoroži topničarico »Mandžur«, katero so Japonci obkroževali ob izlivu reke Yangtse. Topove in streljivo vzame brzko davčni urad. Sele ko bo »Mandžur« razorožen, zapusti japonska križarica »Akitsušina« Sanghaj.

Petrograd, 8. marca. Tukajšnji poštni in brzovjavni uradniki so sklenili, zbirati denar za napravo ene torpedovke, ki se bo imenovala »Telegraph«.

London, 8. marca. Rusko vladivostsko brodovje križa, kakor poroča »Times«, ob vzhodno sibirskem obrežju ter skuša ščititi prodiranje ruske armade od Pssjsetskega zaliva proti Siogčinu.

Boji.

London, 8. marca. O spopadu med Rusi in korejskim vojaštvom poroča neka brzovjavka iz Sčula: Kozaki so napadli korejsko mesto Kangge ob meji, zlorabili mnogo žensk ter jih nato pomorili. Med kozaki in korejskim vojaštvom se je vnel boj, v katerem je bilo ranjenih mnogo Korejcev. Kozaki pa so pobrali vsa živila ter se umaknili.

New York, 7. marca. Kakor se poroča iz Sčula, je prišlo 4 t. m. v bližini Kangge do boja med korejskim in ruskim vojaštvom, v katerem je bilo ubitih do 30 Rusov. Rusi so se morali umakniti žez reko Jalu.

Ruska armada.

Petrograd, 7. marca. Ker bo reka Amur, ko bo prosta ledu, zelo dobro služila prevažanju čet in vojnega materijala, je zapovedala vlada rečni plovni družbi, naj ima pripravljene vse ladje, ker bo nekatere morebiti kupila vlada.

Pariz, 8. marca. Do 17. t. m. hoče imeti Kuropatkin 217.000 mož v Mandžuriji; toliko mož namreč zamorejo Japonci postaviti v boj. Tedaj šele se prične pravi boj. Kuropatkin neče vojevati s sovražnikom »male vojne«, ki bi le koristila Japoncem, ampak počaka sovražnika pri reki Jalu.

London, 8. marca. »Reuter. urad« poroča iz Tientsina: Kakor se poroča, je vest, da so Rusi zasedli pri Hainmintunu železnico in brzovjavni urad, neresnična.

Pariz, 8. marca. General Luis Bonaparte, ki prevzame poveljatvo neke kosaške brigade v Mandžuriji, odpotuje v četrtek v Petrograd.

London, 8. marca. Kakor se brzovjavlja iz Pjoengiangja, umaknilo se je pretečeno sredo 2000 mož ruskega konjeničstva s 7 topovi čez Lššša in Kušag proti Viču. Na potu so razdrli vse brzovjavne naprave.

Pariz, 8. marca. Več krajev v severni Koreji so zasedli kozaki.

Japonska armada.

Pariz, 8. marca. »Agence Havas« poroča iz Sanghaja: Mobilizacija japonskih čet se vrši popolnoma realno, toda počasneje, kakor se je mislilo. Japonci nameravajo na Koreji in v Mandžuriji izkreati štiri voje. Do sedaj je še neznanu, kje bodo te čete koncentrirane.

London, 8. marca. Japonci so zasedli 29. febr. Hajjangtav, otok na zahodni meji polotoka Liavtung, 80 klm. od Port

Arturja ter našli le nekoliko premoga, ki so ga Rusi na polotoku zapustili 23. svečana.

L v o v, 8. marca. Iz Odese se poroča, da so oblastva zaplenila v Libavu 600 na Ruskem, na agleški račun nakupljenih konj, ker se je sumilo, da so namenjeni za Japonsko.

Druge države

L v o v, 8. marca. Včeraj zvečer se je vršil dvakrat radi policijske prepovedi predstavljeni socialistični shod, na katerem se je govorilo tudi o rusko-japonski vojski. Na shodu je bila sprejeta resolucija, v kateri je izražena želja, naj bo poražen ruski absolutizem.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. marca

Deželnozborska nadomestna volitev za škofjeloški, kranjski in tržiški volilni okraj daje zdaj volilcem priložnost, da se izjavijo, kako sodijo o položaju v deželnem zboru kranjskem. Liberalci pišejo vedno, da ljudstvo ne odobrava obstrukcije, katera hoče izvojevati enako pravno slovenskemu ljudstvu na Kranjskem. Zdaj se bo pokazalo, ali je to res ali ne! »Narod« je sam prepričan, da mu je odklenkalo med ljudstvom. Zato pa si izkuša pomagati z „galgenhumorjem“. Pravi, da je naš kandidat župan Demšar „zanikeren kmet“ in da nima „prav nikakih zmocnosti“. Sodbo o zmocnostih Demšarjevih so že izrekli Selčani, ki so vrgli liberalni občinski zastop in izvolili delavnega, odločnega, izobraženega posestnika, dasi še mladega moža, za svojega župana. Liberalci nimajo po celem Gorenjskem na deželi nobenega posestnika na svoji strani, ki bi se mogel v zmocnostih meriti z Demšarjem. Če ga imate, ga pa postavite za kandidata, da ga preizkusimo! G. Demšar je takoj v nedeljo že priredil volilen shod, na katerem je razvil pravi program zavednega slovenskega kmečkega zastopnika. V kranjski okolici se pri zadnjih volitvah naglašalo vedno geslo: „Kmet kmeta!“ Zdaj je ustrezno tudi tem. Tu imate kmeta, ki je ves goreč za kmečke koristi in jih bo tudi zastopal, kakor je obljubil s svojo možko besedo. Zato pa na dan velitve oddajte vsi svoje glasove gosp. Francu Demšarju, županu v Selcih!

Dopolnilna deželnozborska volitev v kranjsko-loško-trziškem okraju. — Iz kranjskega okraja se nam piše iz krogov županih: Reči moramo, da so bili volili in da je bil osrednji volilni odbor zelo srečen pri izbiri kandidata za naš volilni okraj. Kot župan poznam iz službenega občevanja novega kandidata gosp. Fr. Demšarja in reči moram, da dobimo v njem jako razumnega, v občinskih stvareh zelo izvežbanega, za blagor ljudstva vnetega poslanca. — Posebno pa mi je všeč, da je katoliško-narodna stranka sprejela kandidata iz vrste županov, ker ti poznajo posebno sedanje razmere in potrebe ljudstva po občinah in ker se pri okrajnem glavarstvu službenim potom župani večkrat sbhajajo, zato ima za tak velik volilni okraj župan kot poslanec volilno prednost, ker pride lahko v ožjo dotiko z raznimi župani in po njih z raznimi občinami svojega volilnega okraja. — Upam, da bo s to kandidaturo vstreženo celemu volilnemu okraju.

Osebnosti. Za predsednika graškega deželnega sodišča je baje že določen deželni nadsodniški svetnik Karol Sommarvilla v Gradcu. Njegovo imenovanje se baje izvrši v kratkem. — G. Jakob Legvart iz Nove cerkve, kateri je lansko leto napravil državni izpit iz poljedelstva na visoki šoli za poljedelstvo v Bonu, obiskal je kot cand. agr. et cam. vseučilišče v Lipskem in prestal dne 25. svečana t. l. tam s prav dobrim uspehom skušnjo kot nadzornik živinoreje (»Tierzucht Inspektor«). Posebno je to zanimivo, ker je to dosedaj prvi Slovenec, kakor tudi prvi v Avstriji, kateri je ta izpit dovršil. — G. m. n. z. ravnatelj dr. Edward Martinek v Gradcu je imenovan izrednim profesorjem za filozofijo in pedagogiko na graškem vseučilišču. — Iz Gradca pišejo: G. Vekoslav Keršovan je položil na tukajšnjem vseučilišču

zadnji juridično-teoretični izpit s prav dobrim uspehom in je s tem dovršil svoje studije.

Stranka opice je liberalna stranka. To zopet na novo dokazuje »Narod«. Piše namreč: »Da se je človek razvil iz živali, in to gotovo iz opice, je danes prepričanje vseh učenjakov; to danes velja med zoologi za tako dokazano, kakor da se n. pr. vrtil zemlja okoli osi.« Naši liberalci imajo sebe gotovo vsi za učenjake; zato jih pač ne moremo razžaliti, če jih našemu ljudstvu popisujemo kot to, za kar se sami imajo. Sicer priznamo, da mi tudi glede liberalcev ne moremo izpeljati direktnega dokaza, da izvirajo od orangutanga, ali — k čemur se nagiblje tudi že Boris Zarnik — od mandrila. Da se zemlja vrtil okoli solnca, se da z eksperimenti dokazati in izračunati, a kako se je iz mandrila ali orangutanga razvil liberalen pravak ali napreden časninar, ta eksperiment nam še ni podan, ker gospodje mandrili in orangutangi še vedno v svoji pravi prvotni podobi v gozdovih delajo konkurenco modrosti naših »prosvetljenih in vseh predsodkov osvobojenih« liberalnih domišljavčkov. Vendar če beremo take gorostasnosti, kot da tudi jezuit Wasman uči, da se je človek razvil iz živali, ko vendar lahko Boris Zarnik iz vsakega njegovega spisa (če katerega pozna!) lahko izprevidi, da to ni res — potem vidimo, da postaja razdalja med liberalci in med opicami res vedno manjša. Samo to ni res, da bi se opice razvijale v liberalce, ampak nasprotno: liberalci se razvijajo v opice. Zato nam pa dovolite, junaki slovensko-nemške zveze — kajti glasilo Nemcev »Tagespost« je te dni tudi slavila Haeckelove nauke! — dovolite nam, da vam kličemo: Opice v uniz naših javnih zastopov!

Novo ferijalno društvo. Piše se nam: Ustan. shod ferijalnega akademičnega društva »Prosveta« je dne 26. marca t. l. v Ljubljani. Na istem se razpravlja o pomenu ljudske izobrazbe za Slovence, o narodnih knjižnicah, o poljudnem delovanju dijaštva drugih narodov in o nalogah slovenskega akademika na tem polju. (Eventuelna pojasnila daje filozof Pavel Grošelj, Ljubljana, Rimska cesta 13.) — Vsako ferijalno društvo, tudi »Sava«, je postavilo v svoj program doslej »ljudsko izobrazbo« itd. Zal, smo se prepričali, da si pod »izobrazbo« dijski predstavljajo včasih jako čudne stvari. Snovatelji tega društva so »Slovenijani«.

Prvi shod srbskih zdravnikov in prirodoslovcev, h kateremu se vabijo tudi slovenski zdravniki in prirodoslovci, bo septembra meseca t. l. Na poziv pripravljalnega odbora se je oglasilo 30 predavateljev raznih slovenskih narodnosti, ki so naznanili vsebino svojih predavanj. Rok prijave je do 1. aprila. Kdor se želi udeležiti shoda, naj pošlje prijavo tajniku Brki Stanojeviću, profesorju »Velike šole«, vstopnino 10 dinarov (1 dinar = 95 vin) blagajniku dr. Kostu Nikoliju, lekarnarju v Belgradu (Revsavska ulica 31).

Liberalni gospodje. »Slov. Narod« vedno vpije nad »klerikalnimi društvi«, ki baje ljudstvo »izsesavajo«. Zadnji občni zbor ljubljanske »Kreditne banke«, pri kateri so sami liberalci, pa nas je poučil, da so si od čistega dobička enega leta 107.324 K oddelili gospodje delničarji celih 60.000 K, za tantieme odbornikom, med katerimi so tudi tako skromni ljudje, kakor Tavčar in Hribar, 4500 64 K i. t. d. Gospodje torej ne delajo ravno v svojo izgubo, in njih narodnjaštvo jih ne bo izmolzlo. A to si kratakmaloprepovedo od teh ljud, da bi njihovo glasilo »Slov. Narod« sramotilo naša dobrodelna ljudska društva, pri katerih duhovniki delajo vse za zastonj in pa še žrtvujejo z raven. To je razloček med nami in vami, gospoda!

Laško vseučilišče. Iz Trsta poročajo: Vladna rešitev italijanskega vseučiliščne vprašanja je zadela v italijanskih krogih na velik odpor. Polistih se mnogo agitira za bojkotiranje fakultete v Roveredu. »Indipendente« predlaga, naj tržiška občina z lastnimi pripomočki in podporo italijanskih mest, ki so že obljubili prispevke za italijansko vseučilišče, ustanovi veliko prosto vseučilišče v

Trstu. — Iz Inomosta prihaja brzjavka: Italijanski dijski so sklenili, da vztrajajo še vedno pri zahtevi, naj se ustanovi laško vseučilišče v Trstu in da se bodo v boju za to zahtevo posluževali vseh mogočih pripomočkov, če treba tudi najskrajnejših sredstev.

Zivinorejski shod v Novem mestu se priredi v nedeljo, dne 20. marca, ob 2. uri popoldne v gostilniških prostorih g. I. Zorca »pri Stemburju« v Kandiji. O tem se nam piše: Na tem shodu se imajo zivinorejci posvetovati in zediniti o sledečih vprašanjih: 1. Kako naj posamezne občine pospešujejo rejo bikov v svojem okolišu? 2. Kaj naj store naši bikorejci, da se jim olajša reja bikov in da se pomnože njeni dohodki? — Z ozirom na važnost predstojajočih vprašanj pozivljamo vse zavedne zivinorejce, da se shoda mnogoštevilno udeležijo. Zlasti je potrebno, da se ga udeležijo gg. župani kot zastopniki občin in tisti zivinorejci, ki se ukvarjajo z rejo bikov. Shod se priredi na Dolenjskem, a je namenjen kranjskim zivinorejcem sploh. Zato pričakujemo, da se udeležijo tega važnega posvetovanja tudi zavedni zivinorejci iz Gorenjske in Notranjske.

Novo pevsko društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: Pevsko društvo »Zorislava« v Sežani.

Tat izkopal mrtvega otroka. V Pulju so na pokopališču dobili iz groba izkopano mrtvo truplo 1½ letnega otroka Bertetiča. Truplu je bila odrezana desna roka. V okolici puljski je razširjena vraga, da oni, ki si preskrbi roko mrtvega otroka, lahko brez skrbi krađe.

Poskušeni samomor. V Gradcu je ustrelil nase uslužbenec nekega hotela Janez Midič. Ranil se je nevarno.

Iredentovske šale. V soboto zjutraj so raz streho hotela »Garni« na glavnem trgu v Trstu neznani Lahončki razobesili veliko italijansko zastavo. Policija je zastavo odstranila.

Iz Zagreba se poroča, da namestavljajo nekateri poslanci vladne večine stopiti po Veliki noči pred svoje volivce. Vederemo!

Velika tatvina. Tatovi so vlomili v Trstu v fujsko dunajske tvrde Schenker & Comp. in odnesli 8000 K.

Regulacijska dela ob Savi pri Krškem so oddana tvrdki I. Knez v Ljubljani.

Aretirali so v Mariboru trgovskega pomočnika Romana Murkota, ker je kradel pri trgovcu Martineu.

Ljubljanske novice.

Občinske volitve v Ljubljani bodo letos vsled včerajšnjega sklepa obč. zastopa od 25. do 29. aprila. Iz III. razreda (2048 volilcev) izstopita obč. svetnika Josip Kozak in Mali, iz II. razreda (1364 volilcev) izstopijo dr. Tavčar, Hribar, Kušar, Majaron in Subić, iz I. razreda pa izstopijo Lenče, Predovič, Trnkóczy, Triller. III. volilni razred bo volil 25. aprila, II. razred 27. aprila in I. razred 29. aprila. Volitev se bo vršila v veliki dvorani občinskega sveta vsakokrat od 8. do 12. ure popoldne. III. in II. volilni razred bodeta imela dve volilni komisiji. Pri prvi bodo volili volilci od črke A do L, pri drugi pa od črke M do Ž. Eventuelne ožje volitve se bodo vršile dan po prvotni volitvi. Predsedniki komisij bodo: v III. volilnem razredu občinski svetniki Plantan in Prosenč, v II. vol. razredu Senekovič in Žužek, v I. vol. razredu dr. Gregorij Krek. Druge člane volilne komisije določil župan.

Ljubljanski občinski svet. Izraz ljubljanskega obč. sveta Rusiji prinašamo na drugem mestu. Pričetkom včerajšje seje se je župan Hribar spominjal proslave 50letnice doktorstva g. dr. Valente, ki živi 46 let v Ljubljani ter je naznanil, da je jubilantu imenom mesta čestital. Župan je naznanil, da se društvo »Prostovoljna požarna brambara« razrudi žilo ter bo vsled spremenjenih pravil novo društvo imelo naslov »Prostovoljno gasilno in rešilno društvo«. Naslov »Laibacher freiwillige Feuerwehr« torej odpade. Dunajsko vseučilišče zavetišče se je s slovenskim pismom zahvalilo za podporo. Dalje je župan naznanil, da bo morala vedno sklepa dež. odbora posestnica Ana Zupnikova na Poljanski cesti prositi za naknadno stavbinsko dovoljenje za prizidek pri svojem posestvu, sicer bo morala prizidek demolirati. — Na prava uličnih pojašnjalnih tablic se je odločila za pozneje. — Za most čez Gradščico se je naknadno dovolilo izplačilo prekoračenega proračuna v znesku 800 kron. Sedaj velja most 14.800 kron. — Rekurz knezoškofjskega urada glede naprave hodnikov na knezoškofovem posestvu pri sv. Petru je obč. svet odklonil. Utemeljeval je svoj sklep z § 71 mestnega stavb. reda. — Kanalizacija Šolskih ulic se je odločila do prihodnjega leta. — Ob cesti na barje

bodo zasadili jesene, kar bo veljalo 423 K. Na vprašanje podžupanovo je odgovoril župan, da se po Blewseovski cesti od »Narodnega Doma« dalje ne more zasadi drevja, ker je na eni strani kabelj. Sprejet je bil predlog obč. svetnika Berganta, naj se naroči magistratu, da poroča o nasaditvi dreves na Dolenjski cesti do Plankarjeve gostilne. — Končni račun za jubilejni most v znesku 155.000 kron se je odobril, nadaljnje zahteve tvrdke Pittel in Brausewetter je pa obč. svet odklonil.

Krščanska ženska zveza ima po dolgem odmoru svoje predavanje v petek popoldne ob 4. uri in sicer v knezoškofjski palači v pritličju na desno. Ker je to predavanje letos prvo, zato je pričakovati najobilnejše udeležbe od cenjenih članic. Odbor.

Županja Hribar se radi boleznimi muči na Liki, kjer se je pred dnevi mudil pri njej na obisku tudi g. župan Hribar.

Psi v javnih lokalih. Piše se nam: Zvest pes je svojemu gospodarju prijeten družabnik, ne more se pa trditi, da bi bilo posebno prijetno za druge ljudi, biti n. pr. v družbi kar cele družbe psov, kakor se to godi posebno po nekaterih ljubljanskih gostilnah. Prijatelji psov naj imajo usmiljenje z ljudmi in naj ne vodijo psov v gostilne, kjer psi niso samo skrajno nadležni, ampak kamor tudi iz zdravstvenih ozirov in radi čednosti ne spadajo. Tudi gostilničarji, ki imajo pse, naj imajo toliko obzirnosti do svojih gostov, da določijo za pse druge prostore, nego one, kateri so določeni za goste. Mestni magistrat je sicer v tem oziru že izdal neke prepovedi, a gospodje pri mestnem magistratu menda svojih navodil ne smatrajo za resne, ker jih ne izkušajo uveljaviti. Apeliramo na mestni magistrat, da resno izvojuje svojim navodilom upoštevanje!

Zasebna ljudska šola na Rakovniku. Kakor čujemo, bo to šolo vodil g. nadsodniatelj J. Lakozar.

Zadruga krojačev, klobučarjev itd. v Ljubljani sklicala je na poziv mestnega magistrata shod pomočnikov v nedeljo, 6. t. m., v Puntigamski pivarni, pri katerem se je sklenilo ustanoviti pomočniški zbor krojaških, klobučarskih, krznarskih in rokovičarskih pomočnikov. Izvolil se je v to svrhu odbor, ki pripravi pravila, da se ista predložijo c. kr. deželni vladi. Obenem pa so se volili zastopniki pomočnikov, ki bodo zastopali na shodih krojaške zadruge svoje koristi ter stavili eventuelne predloge.

Obesiti se je hotel. Včeraj popoldne se je zidarski pomočnik Matija Sluga, stanujoč na Karolinski zemlji šte. 13, doma sprl z materjo, ker mu ta ni hotela dati denarja za »šnops«. Sin je rekel nato materi, da se bode obesil in je šel res v drvarnico in se obesil za vrh. Posestnikova hči, Alojzija Severjeva, je slišala, kaj namerava Sluga storiti in je šla za njim v drvarnico, kjer ga je dobila še viseti na vrvi. Vzela je hitro nož in prerezala vrh in tako rešila Slugi življenje.

Na Vestfalsko. Včeraj odpotovalo je od tod 50 delavcev na Vestfalsko.

Tatvine. Lovrenc Tomšič, 18 let star, pristojen v občino Dobrunje, ponudil se je dne 25. svečana t. l. posestniku Francetu Dečmanu iz Vodmata v službo kot dninar. Dečman je Tomšiča sprejel in mu odkazal v hlevu ležišče. Tomšič je pa temno noč izrabil: ukradel je svojemu gospodarju iz hleva 1 žitno vrečo, vanjo pobasal 2 Dečmanovi kokoši in še isto noč brez sledu izginil. Nadalje se je doglano, da je Tomšič tudi na Studencu pod Ljubljano ukradel 3 kokoši in 2 rjuhi. — Domneva se, da je isti Tomšič v noči od 24. na 25. svečana t. l. vlomil v kapelico pri Vodmatu, s silo odprl mrežasta vratica, pri nabiralniku pa prikovano železno ploščo odtrgal in mlodare iz puščice ugrabil. — Ovadil se je c. kr. državnemu pravdnistvu.

Zvonovi. Soboto 5. marca je premilostni gospod knezoškof ljubljanski Anton Bomaventura posvetil dva zvonova, in sicer enega za podružnico sv. Josipa pri Požegi in enega za kapelico Erthof na Solnograškem.

Posredovalno delovanje mestne posrevalnice za delo in službe v Ljubljani v mesecu februarju. Temeljne številke došlih oglasil so ostale v primeri z lanskim letom enakega meseca, kakor tudi s prejšnjim mesecem skoraj povsem jednake, le pri delojemalcih je došlo nekoliko več oglasil. — Vsled bližajoče se pomladi prihaja mnogo vprašanj za vrtnarje in kmetске posle. Prvoimenovani se dokaj lahko dobe, a drugih pa znatno primanjkuje. Istotako primanjkuje obrtnih delavcev. — Povoljno je bilo mogoče reševati oglasila pri moškem delu za trgovsko pomožno osebo in prometne uslužbenice, pri ženskem delu pa za gostilniške uslužbenice in hišne posle ter deloma za kmetško delo. — Za vajence in stanovanja je došlo znatno oglasil, a povoljno rešiti jih ni bilo mogoče.

Tat „pri kroni“. V noči od 7. na 8. t. m. utihotapil se je tat v Stepičevo gostilno v Gradišću »pri kroni« in je vlomil v omaro, kjer je bil denar ter ukradel 50 K v škodo gostilničarjevo in eno srebrno zapestnico v škodo natakarice Frančiške Bučarjeve.

Tatvina v Solskem drevoredu. Mariji Urbano, posestnici v Mostah št. 17, je bila danes dopoldne v Solskem drevoredu iz žepa ukradena denarnica z manjšo svoto denarja. Tatvina sumljiva je neka ženska z belo šerpo. Tatvica je zagnala denarnico stran in jo je Urbančeva dobila nazaj.

Park pred Justično palačo so začeli te dni vrtnarski delavci urejati.

Semenj. Dne 8. t. mes. bilo je na semenj prignanih 1226 konj in volov, 318 krav in telet, skupaj 1544 glav. Kupčija je bila pri govedih kakor tudi pri konjih prav dobra, ker so prišli po govejo živino Moravci, Nemci in Korošci, po konje pa Lahi in Korošci.

V Ameriko. Včeraj odpeljalo se je z južnega kolodvora 64 izseljencev v Ameriko.

K zgradbi železnice na Hrušici se je pripeljalo včeraj 78 delavcev.

Z rešilnim vozom. Posestniku Janezu Rozmanu iz Senčurja je včeraj dopoldne prišlo v frančiškanski cerkvi slabo, da je nezavesten padel na tla. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Razpisana je služba oskrbnika mestne klavnice.

Duhovsko podporno društvo v Ljubljani je izdalo svoj račun za čas od 1. 1900. do 1904. Iz njeega posnamemo, da je imelo društvo 30.843 K 77 v dohodkov, stroškov 29.915 K in 98 v, torej je ostalo gotovine 927 K in 79 v. Vseh udov šteje društvo 244. Predsednik društva je veleč. gosp. kanonik S a j o v i c, blagajnik veleč. gosp. kanonik F e t t i c h - F r a n k h e i m.

Izgubljeno in najdeno. Ravnatelj »Vzajemne zavarovalnice« Josip Pehalič, stan. v Gorupovih ulicah št. 9, je izgubil košček zlate verižice in zlat obesek. — Izgubil je realca Jožef Tori srebrno žepno uro. — V Solskem drevoredu je izgubila dne 5. t. m. Marija Cotman denarnico s vsebino 12 K. — Na križpotu Bleiweisove ceste in Koli zejskih ulic je bila najdena vozna plahla.

Knjigovežko društvo priredi v nedeljo, 13. t. m. ob 8 uri zvečer v dvorani »Puntigamske pivnice«, Turjaški trg, z a b a v n i v e č e r s petjem, godbo in šaljivo pošto. Prijatelji društva se tem potom uljudno vabijo k mnogobrojni vdeležbi. Vstopnina prosta.

Književnost in umetnost.

* **Sexena slovenskega gledališča** se zaključijo 27. t. m.

Izpred sodišča.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča

S snežno kepo ubit človeka. Že pozno na večer dne 8. januarja je šel Jožef Kavčič iz Pivkove krčme v Novi vasi domu. Posebno vinjen ni bil, ali kadar se ga je malo navlekel, je imel navado, da je glasno godrnjal ali pa vpil. Do Stare vasi se ni nikjer ustavil; imel je prižgano svetilnico ter je šel godrnjaje mimo Lazarjeve hiše, v kateri se še ni spalo. Sin Luka Lazar ga je slisal vpiti in se je namenil, da ga bo malo kepal; in res sta se Kavčič in Lazar pričela kepati. Med kepanjem je Kavčič vedno vpil: »osranc«. Ta hrup sta slišala tudi sosedova fanta Jernej in Janez Gantar ter sta tudi za Kavčičem vrgla par kep, potem se pa vrnila nazaj v hišo. Luka Lazar ga je pa še zasedel do Majnikove hiše in ko je Kavčič stopil čez neki jarek, se je obrnil nazaj z besedami: »Te že vidim«, in zdajci se je slisal pok, kakor da bi koga nekaj močno zadelo. Priča Marjeta Justin, katera je vse to iz hišnega okna zasledovala, pravi, da je slišala Kavčiča kake četrt ure na sneženi trati stokati, nato se je pobral in šel sam domov, kjer se je vlegel za peč in drugi dan v posteljo, a je vsled zadobljene poškodbe na čelu dne 11. januarja t. l. umrl. Na licu mesta se je našel kake tri četrt kilograma težek kamen. Luka Lazar priznava, da se je s Kavčičem v šali kepal, da je šel tudi do Majnikove hiše za njim in ga kepal, taji pa, da bi bil dal nalašč med kepo kamen, in če se je to zgodilo, zgodilo se je le slučajno. Porotniki so vprašanje na uboj zanikali in sodni dvor je obdolženca oprostil.

Lah umortl Laha. Dne 14. februarja 1904 popoldne je bilo v Simon Turrijevi krčmi v Boh. Bistrici precej živahno; bilo je polno laških delavcev, kateri so pili. Okoli 5. ure je nastal prepir, pri katerem se je najbolj odlikoval laški delavec Peter Giacomini iz Sant Tiore, tako, da so ga bacnili iz gostilne. Na cesti je obrnen proti krčmi grozil, da se vseh Lahov ne boji in če ima kdo korajžjo, naj le pride k njemu. Nato pristopi k Giacominiju Janez Farbi in ga vpraša, zakaj se nad Italijani jezi. Obdolženec je pa tudi temu zagrozil. Beseda je dala besedo in

Janez Fabri udari parkrat s palico svojega nasprotnika, nakar se odstrani s svojim prijateljem Cantonijem proti Mohorjevi baraki. Tibo, kakor maček, se priplazi Giacomini za Fabrijem in mu izza hrbta zasadi svoj nož v trebuh, na kar je zbežal. Okvarjenec, kateri se je takoj zgrudil in bil prenešen v bolnico je dne 17. februarja umrl. Obdolženec je oročnikom dejanje tajil, pred sodiščem je pa priznal, da je hotel dati Fabriju »mal spomin«. Giacomini je dobil 3 leta težke ječe z enim postom na mesec. Na dan 14. svečana vsakega kazenskega leta pa ima še poseben zapor v tamnici.

Detomorilka. Marija Batista, 24 let stara, doma iz Gor. Zemuna pri Ilir. Bistrici, obtožena detomora, je bila danes obsojena na 18 mesecev ječe.

Izpred novomeškega porotnega sodišča.

Čevljarski pomočnik Anton Janše, star 15 let, tožen hudodelstva požiga, je bil pred porotniki oproščen.

Pred mariborskimi porotniki je bil včeraj obsojen 20 letni delavec Anton Glavič iz Pekern na 4 leta težke ječe, ker je vsled ljubosumnosti Janeza Novaka tako pretepel, da je Novak valed tega umrl. — 25letni mizararski pomočnik Anton Juhart, ki je 26. dec. l. l. v gostilni Janeza Lešnika pri sv. Janezu na Dravskem polju tako zabodel pijonirja Ekarta, da je ta umrl, je bil obsojen na štiri leta težke, s posti poostrene ječe.

Nov slučaj Bratuša. V soboto je bila v Celju glavna obravnava zoper slovenskega veleposestnika Vavkana zaradi hudodelstva goljufije vsled zapeljevanja h krivemu pričevanju. Tu se je pa zgodil neverjeten slučaj, da je zagrizeni Nemeč, celjski državni pravdnik dr. Bayer, sam moral predlagati, da bi se neke priče osebno pred sodnijo poklicale in še enkrat v slovenskem jeziku zaslišale, ker se je prepričal, da je nemški preiskovalni sodnik Friedel iz Slovenjega grada pričevanje slovenskih prič nemško tako slabo zapisati dal, da se nazadnje ni vedelo, kaj je res in kaj ne. Dasi ravno se je na podlagi slabo nemško zapisanih izpovedb slovenskih prič držal obdolženec dva meseca v preiskovalnem zaporu in so ga smatrali že za brezdvomno krivega, je bil nazadnje vendar popolnoma oproščen.

Radi razlajenja cesarja je bil v Trstu obsojen 31 let stari pek Fran Moder, doma iz Ljubljane, na šest mesecev težke ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Stavka. Vsi sobnoslikaški in pleskarski pomočniki v Budimpešti stavkajo. — Samomor cele rodbine. Umrovljeni poročnik Beseke v Berlinu, njegova hči in dva sina so se zastrupili, ker niso imeli sredstev za življenje. — Shod delegatov avstrijskih zdravnikov se je vršil v nedeljo na Dunaju. Shod je zahteval ustanovitev sanitetnega ministrstva. — Dvoje gledališč pogorelo je v mestu Elmira v državi New York, kakor se sedaj dodatno poroča. — Samomorbankirja. Vsled defraudacije svojega službenca Reinharta silno oškodovani bankir vladni svetnik Brendel v Berlinu je skočil iz tretjega nadstropja ter na tlaku obležal mrtev. — Velika povodenj je porušila, kakor poročajo iz Mesane, mnogo hiš in cesto v Galati. — V manufakturni stroki je v Barceloni velika kriza. Mnogo tovarn je zaprtih. 10.000 delavcev je brez dela. — Ogenj je napravil v zalogi perila tovarne Kurz & Schlesinger na Dunaju škode za več stotisoč kron. — Preiskovalca se vernega tečaja, Andreea, so proglasili za mrtvega. — Štirje dečki ušli so na Dunaju svojim staršem radi slabega šolskega napredka. Staršem so pisali, da gredo na — Japonsko. Policija jih je prišla v Dunajskem Novem mestu. — Smrt na prižnici. Iz Krakova se poroča: Ko je v nedeljo teden v cerkvi sv. Barbare stopil na prižnico 60letni pater Peter, da bi pridigal o smrti, zadela ga je nankrat kap, da se je mrtev zgrudil na tla. — Stavka v Budimpešti. Število stavkajočih je vedno večje. S danes so jim pridružili še krojaški pomočniki. Policija je razdržila stavkarske odbore čevljarjev, delavcev pri brzojavu in v plinovih ter vodovodnih zavodih. Raditega so vložili dotični niki protest na ministrskega predsednika grofa Tisza.

Korejski mučenci. Korejska zemlja je danes kraj silnih bojov, in v teh trpe mnogo tudi tamkajšnji katoličani, katerih je precejšnje število. Katoličani so preostali na t. l. 1876 od vsega sveta ločeni zemlji, velikanske žrtve. Katoliški misijonarji so edini, ki so prišli v ta kraj na misijone. Pripeljal jih je prvič sem domači kitajski duhovnik, ki je imel na Koreji na Vel. noč l. 1795 prvo mašo. Po šestletnem delovanju je l. 1801. s

svojimi 300 učenci preстал mučeniško smrt, ki pa je bila seme kristjanov. Takoj za njim so prišli drugi neustrašeni misijonarji in delovali dalje, dokler tudi ti niso prejeli mučeniškega venca. L. 1839. je bil mučen apostolski vikar in z njim 127 domačih katoličanov. Kolikor jih niso pomorili, so jih preganjali, da bi tako iztrebili katoliško cerkev. Ali le-ta se je hitro dvignila. Za leta 1845 so dobili katoličani novega apostol. vikarja, ki je pripeljal s seboj lepo število delavcev. Leta 1866. so našli že nad 25.000 katoličanov, med njimi je bilo veliko tudi domačih duhovnikov. Ta veliki uspeh je vzbudil pri poganih novo sovraštvo, in v tem letu se je vnelo zopet preganjanje. Dne 8. februarja so umorili apost. vikarja in z njim deset tisoč Korejcev. Takrat so za gotovo upali, da bodo zatrli cerkev za vedno. Da ne bi prišli novi misijonarji, so prepovedali vsakemu tujcu dohod v deželo. Deset let ni bilo nobenega duhovnika. Ali ko je bila l. 1876. vled pritiskanja tujih držav tujcem iznova odprta pot, je našel novodošli apost. vikar 15.000 vernih, zvestih duš, katere so hrepenele po dušnih pastirjih! Imena vseh korejskih mučencev niso znana, sv. cerkev jih časti skupno pod imenom: Sv. korejski mučenci. Od takrat je korejska cerkev živahno napredovala. Leta 1900. se je našlo že 42.441 katoličanov, ki so imeli večino domačih dušnih pastirjev. Dotlej, ko še Koreja ni bila odprta, namreč do l. 1876, drugi misijonarji sploh niso prihajali, nego katoliški. Sele takrat, ko je bil tujcem pristop varen, so jeli širiti evangelij tudi protestantje. Ali njih pastirji, ki prihajajo s svojimi ženami in otroki, dosedaj še nimajo več kot okrog 200 spreobrncev. — Nova vojska zopet preti uničiti kat. cerkev.

Ali sme slikar v cerkvi med božjo službo risati? »Mor. Obzorje« piše: Poroča se nam, da so oročniki ovdili nekega znane slovaškega slikarja zavolj motenja vere, ki ga je baje storil s tem, da je pri pridigi v cerkvi na Slovaškem risal na koru po božne kristjane, izmed katerih nekateri so spali, drugi dremali, ali pa so se na razno načine kratkočasili.

Nagla smrt. Zsdnji petek se je ponesrečil v Idriji 74 letni berač Junc iz Plavnice. Ko je prošil, prišel je tudi v delavsko hišo za erarično bolnišnico. Starost ali kaj ga je zmagalo, da je padel čez stopnjice ter zadel z glavo ob robec neke skrince v veži. Zdihlil je le še nekolikokrat in bil na to mrtev. Našli so pri njem še steklenico z beraško uteho — žganjem.

Visoka starost V občini Szent Marton na Ogrskem je umrla te dni 130 let stara kmetica Murcozu Berosak. Rojena je bila l. 1774 in trikrat poročena; najmlajši vnuk je star 50 let.

17.000 kron — poveril. Samuel Kadriel, uradnik pri trgovski in transportni družbi v Budimpešti, je vzdignil v neki tamkajšnji branilnici na ime svoje tvrde 17 tisoč kron ter nato pobjegnil.

Vznemirljive vesti iz Spanije.

Madrid. V Valladolidu je prišlo do velikih demonstracij. Nastal je spopad z oročniki, ki so mnogo oseb ranili.

Berlin. »Voss. Zeit.« poroča iz Madrida: V Spaniji preti lakota. Iz vse dežele prihajajo poročila o strašni revščini. V Valladolidu je prišlo do velikih kravalov. Tisočglava množica je hrumela po cestah, nosila črne zastave in klicala: »Dajte kruha in dela!« Policija je streljala na ljudi in jih mnogo ubila ali ranila. V Barceloni so špansko zastavo potepali v prah.

Berlin. »Berl. Tagbl.« poroča iz Madrida: V žbornici so začele silno obstruirati vse stranke manjšine. Nobenega zakonskega načrta nočejo več dovoliti. Vlada grozi, da razpusti žbornico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Naši poslanci Rusiji.

Dunaj, 9. marca. Jugoslovanski člani »Slovanske zveze« so danes poslali tukajšnjemu ruskemu poslaniku grofu Kapnistu naslednjo izjavo:

»Vaša ekscelencija! Zastopniki hrvaškega in slovenskega naroda v državnem zboru avstrijskem, združeni v klubu »Slovanska zveza«, izražajo ruskemu narodu svoje iskrene simpatije in izrekajo gorečo željo, da bi blagoslov božji spremljal rusko orožje v boju za krščansko civilizacijo in za moč ter ugled slovanstva.

Vaši ekscelenci udani: dr. Šusteršič, Ivčević, Ploj.

Pariz, 9. marca. Poročevalec »Figarov« pravi, da mu je šef ruskega štaba, Saharov, dejal, da bo Rusija zbrala v Mandžuriji najmanj 400.000 mož, Japonska pa komaj 200.000. Rusi hočejo imeti gotovost,

da zmagajo. Več mesecev se na bojišču ne bo nič posebnega zgodilo. To, kar se je doslej zgodilo, nič ne šteje. Če imajo tudi Japonci sedaj nekaj prednosti, jim Rusi pripravijo velika presenečenja.

Šopronj, 9. marca. Na današnjem konjskem semnju je bilo nakupljenih 400 konj za Japonce.

Petrograd, 9. marca. Kitajski poslanik na ruskem dvoru taji, da bi generala Jan-či-kaj in Ma hotela Ruse napasti. Oba da sta v Tien-tsinu. Tunguške tolpe v Mandžuriji nimajo nobenega političnega pomena, ker so navadni roparji. Kitajska nikakor ne mobilizira.

London, 9. marca. Iz Tokia se poroča: Japonsko mornariško ministrstvo trdi uradno, da je doslej poškodovanih 23 ruskih bojnih ladij, ki imajo skupaj 90.000 ton.

London, 9. marca. »Standard« poroča iz Petrograda, da je dobil car obvestilo, da so Japonci celi dan bombardirali Vladivostok. Škode niso velike.

Kolin, 9. marca. Iz Petrograda poroča »Köln. Ztg.«: Korejski poslanik je rekel ruskim časnikarjem, da je vest o korejsko-japonski pogodbi popolnoma neosnovana. Kršenje nevtralitete Koreje od Japoncev napravi ruskim vojsko vodjem prosto roko napram Koreji.

Petrograd, 9. marca. Trdi se, da je kapitan Reitzenstein, poveljnik vladivostoškega brodovja šel res iz pristanišča, da bi lovil one tri ladje, ki so jih Japonci dobili nedavno iz Cila in ki plovejo po Tihem oceanu.

Berlin, 9. marca. Iz Petrograda se poroča, da Kuropatkin odpotuje v soboto v vzhodno Azijo. Do Moskve ga bodeta spremljala njegova žena in mali sin.

Pariz, 9. marca. Japonski poslanik se je izjavil, da ne veruje, da bi Rusija sedaj se hotela pogajati. Tudi Japonska se ne namerava pogajati. Rusija ne odneha in tudi Japonska ne.

London, 9. marca. Iz Tokia: Japonci so vedno bolj navdušeni za vojsko. Javni izdatki so kar najbolj omejeni. Mikado ima pri obedu le dve jedi in pozivlja dvorjane in plemstvo, naj žive skromno, da lahko več žrtvujejo za vojsko. Na bojišču gre tudi prestolonaslednik, 25letni princ Jošihito Harunomija.

London, 9. marca. (»Times«) Iz Tokia: Japonsko brodovje je 29. februarja vzelo Haj-Jang-Tau, enega Elliottskih otokov, ki so ga Rusi malo prej zapustili. Japonci so našli tam le zaloge premoga in zastave za signale.

Dunaj, 9. marca. Neki diplomat izjavlja, da je slišal od Kuropatkina, ki je rekel, da se bo treba vojskovati dve leti, preden zmaga Rusija.

Petrograd, 9. marca. Tukajšnji Čehi so pisali ruskemu poveljniku v Vladivostoku da mu pošljejo konjeniški oddelek, sestavljen iz Čehov, ki si sami kupijo obleko in puške.

Pariz, 9. marca. Načelnik ruskega generalnega štaba se je izrazil, da bo transport v vzhodno Azijo trajal več mesecev.

Pariz, 9. marca. (Kor. urad.) Več listov poroča iz Tokia, da je japonsko brodovje vnovič dobilo povelje vhod v luko Port Artur zapreti s tem, da potopi ondi trgovske ladje, ali če treba, tudi topnjače ali pa obrežne križarice.

London, 9. marca. (Kor. urad.) Iz Tokia se poroča z dne 7. t. m., da je vladivostoško rusko brodovje na širokem morju in da je imelo boj z japonskim brodovjem. To poročilo iz Tokia pravi, da uspeh še ni znan.

Dunaj, 9. marca. »Slovanska zveza« je danes izvolila svoje predsedstvo. Načelnika sta dr. Šusteršič in dr. Ivčević, načel-

nikova namestnika dr. Ploj in Barvinski. V politični debati o Körberjevem govoru, ako se bo debata sploh vršila, bo govoril imenom kluba poslanec Šuklje. Nato je klub razpravljajal o položaju.

Dunaj, 9. marca. Danes je Körber odgovarjal v državnem zboru na interpelacijo o praških nemirih. Dolžil je češko časopisje, da je povzročilo demonstracije. Čehi so ga burno prekinili in mu vpili, da je policijo nahujskal na Čehe. Hovorka kliče: „Vi ste sramotni madež za Avstrijo!“ Kubr kliče: „Körber je največji goljuf na svetu!“ Predlog, otvoriti debato o odgovoru, je bil odklonjen. Zbornica nadaljuje razpravo o nujnem predlogu posl. Šlenega.

Dunaj, 9. marca. V današnji seji drž. zbora je poslanec Sehnal uložil debelo knjigo kot interpelacijo. Zahteval je, da se prečita.

Dunaj, 9. marca. (Kor. urad.) Min. predsednik Koerber pravi, da je „bumel“ stara nemška dijaška navada, ki se doslej še nikdar ni policijsko zabranjevala. Ako se bo vpe-ljala tudi pri čeških, jim tudi ne bo nobena vlada branila. (Burni ugovori pri Čehih.) Vlada samo tedaj poseže vmes, če je javni mir v nevarnosti. Krivci pri praških demonstracijah bodo ostro kaznovani in preskrbela bo vlada, da se take stvari več ne ponovijo.

Proti interpelaciji dr. Baxovi pravi Koerber, da se čuti nedolžnega in ni provzročil nemirov. Pač pa mora reči, da je narodni terorizem največji sovražnik državljanske svobode.

Na interpelacijo K i e n m a n o v o glede dogodkov v Št. Hipolitu odgovarja, da ne odobrava grajanega postopanja oblasti, ker jim je naročil najstrožjo objektivnost. D. r. Dyk zahteva grajalni odsek proti Irotu, ki je z medklici žalil češki narod.

Praga, 9. marca. Posl. Spindler piše v svojem „Podřipanu“, da bo vlada po končanem zasedanju novih delegacij, ki bo dovršeno tekom meseca maja in junija, državni zbor razpustila in razpisala nove volitve. Vlada se zanaša na needinost Čehov.

Brno, 9. marca. Češka politična društva pozivajo češke drž. poslance naj nadaljujejo brezobzirno obstrukcijo in naj obstruirajo tudi nove delegacijske volitve.

Dunaj, 9. marca. V poljskem klubu je bila jako ostra debata. Razni govorniki so izražali nezaupanje vladi. Končno so zopet vladinovi dobili večino. V imenu poljskega kluba bo govoril v državnem zboru grof Dzieduszycki, ki je dejal, da ne bo ostro govoril. Zahteval bo, naj vlada državni zbor skliče tudi po veliki noči.

Praga, 9. marca. Mestni svet poziva občinstvo, naj bo mirno. Češki odvetniki so sklenili, da bodo brezplačno zagovarjali vse, radi demonstracij obtožene.

Opatija, 9. marca. Švedska kraljeva dvojica je včeraj sprejela v avdijenci zastopnike oblasti.

Umrli so:

6. marca. Marija Strempele, nadarbinka, 81 let, Japljeve ulice 2, Carcinoma ventriculi.
7. marca. Leopolda Vončina, učiteljskega paznika hči, 4. mes., Zaloška cesta 3, Bronchitis capill.

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobva se pri čvrški **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskan-ske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 524 8 11-5

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Noba	Podajanje v 24 urah v mm.
8 v svot.	737,3	7,0	sl. zah.	obl.	
9 v jut.	738,4	6,3	sl. zah.	megla.	3,5
9 v popol.	739,1	12,4	sr. jzah.	obl.	

Srednja večerajšnja temperatura 6,1°, normale 2,4°

170 1-1

†

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebrisko vest, da je naš iskreno ljubljeni oče, oziroma brat, stric in tast, gospod

Tomaž Pavšek,
sprevodnik južne železnice v p.

včeraj ob pol 6. uri zvečer po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 74 let mirno preminul

Pogreb dragega rajnega se vrši v četrtek, dne 10. marca t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Zalokarjeve ulice št. 7, na pokopališče k sv. Kristofu

Sv. maše posmrtnice se bodo brale v cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Pokojnika priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Josip, Ivan Pavšek, sinova, **Ivanka Pelan,** roj. **Pavšek,** Antonija **Loboda,** roj. **Pavšek,** hčeri. — **Oton Pelan,** blagajnik okr. bolniške blagajne, **Ivan Loboda,** sprevodnik juž. železnice, zeta. — **Marija Pavšek,** rojena **Indof,** Roza **Pavšek,** roj. **Pregelj,** sinabi. — Vsi vnuki in vnukinje.

Mesto posebnega obvestila.

412 1-1

†

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebrisko vest, da je Bog vsega močnejši našega preljubega očeta, oziroma starrega očeta, tasta in strica, gospoda

Tomo Tollazzi,
posesnika trgovca itd.

včeraj ob 7. uri zvečer, po dolgi mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 63 let poklical k sebi.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v četrtek, dne 10. marca t. l. popoldne ob 5. uri iz hiše žalosti v Cevcih na pokopališče v Dol. Logatec.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Nikolaja v Dol. Logatec.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

Dol. Logatec, dne 9. marca 1904.

Josipina Tollazzi roj. **Werli,** soproga. — **Josip, Tomo,** sinova. — **Mimi Tollazzi,** **Beti Gnezda** roj. **Tollazzi,** **Lina Pin** roj. **Tollazzi,** **Rozi Arko** roj. **Tollazzi,** **Milka Tollazzi,** hčere. — **Ivan Gnezda,** postaje-načelnik. — **Al. Pin,** šolski vodja, **Vencelj Arko,** trgovec in posesnik, zetje — **Milko, Milena, Zlata Gnezda,** **Vencelj Arko,** **Melita Pin,** vnuki in vnukinje.

Harmonij,

dobro ohranjen, evropskega sistema ter močnega glasu, se takoj

proda pod ceno.

Priporoča se osobito bralnim ali izobraževalnim društvom

Več pov. občinski urad Dobje, **P. Planina, Stajersko.** 410 3-1

Mlad trgovski pomočnik,

vešč mešane stroke, zmožen slovenščine in nemščine, ki je dovršil trgovsko solo, želi službe. Dopisovanje na upravništvo ista pod naslovom: »Sotrudnik.« 411 2-1

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj **Fr. Widmar,** krojač v železnikih. 364 3-3

Izurjenega kovaškega pomočnika učenca

v starosti 15-16 let sprejme takoj **Ivan Demšar,** kovaški mojster, Marije Terezije cesta 6, Ljubljana.

Oddaja šolske stavbe.

V občini **Nevlje, okraj Kamnik,** odda se delo nove enorazredne šole z učiteljskim stanovanjem; odda se po pismeni minuendni dražbi posameznim podjetnikom, eventualno enemu samemu.

Daljni pogoji, troškovnik in načrt so vedno na ogled pri županstvu. Dražba se bode vršila **28. sušca,** h kateri se vabijo zidarski, tesarski in mizarski podjetniki.

Za predsedništvo:

J. Kadivec, župan.

386 3-2

Vabilo na IV. redni občni zbor

Vzajemne zavarovalnice proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani,

kateri se bode vršil dne 6. aprila 1904. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Ričunsko poročilo nadzorništva.
2. Poročilo revizorjev.
3. O lobrenje letnega računa za l. 1903.
4. Dopolnilna volitev nadzorništva.
5. Slučajnosti.

Predsednik nadzorništva.

V zmslu § 31. društvenih pravil je občni zbor sklepčen, ako zastopajo člani na njem najmanj 200 glasov. Drugi občni zbor je pa sklepčen ne glede na to, katere osebe ali koliko članov je navzočih.

Spomnite se osirotelih otrok! Srečke otroškega zavetišča

za ustanovitev zavetišča za osirotele otroke. 1500 dragocenih dobitev v skupni vrednosti **60.000 K.** Glavni dobiček v vrednosti **25.000 K.** Cena srečke **1 K.** — **Žrebanje nepreklicno dne 22. aprila 1904.** Dobé se v vseh tobakarnah. Uprava loterije za otroško zavetišče krščanske dunajske ženske zveze, Dunaj, Neuer Markt 3. 379 10-2

„Narodna“ kavarna

sprejme takoj dečka-učenca,

ki je dovršil ljudsko šolo.

Fran Krapeš.

413 3-1

414 1-1

Oklic.

Razprodaja premičnin iz zapuščine umrle gospe **Katarine grofice Walderstein;** določena na dan 9., 10., 11. in 12. t. m., je **ustavljena.**

V Ljubljani, dne 9. marca 1904.

Dr. Karol Schmidinger
c. kr. notar kot sodni komisar.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvo

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

23 104-19

4 1/2 0/10

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 4,948.796²⁷.**

Stanje hran. vlog **K 4,703.762⁰².** Denarni promet **K 20,246⁷¹²13.** Stanje rez. zaklada **K 77.979³⁴.**

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadrušnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Poskusite pristni rastlinski likér **„Florian“**

Varstvena znamka.

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživilja teló,
Budí teklin prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzerci se radovoljno dajejo brezplačno. 1741 47

Gospodične

katere se želijo izobraziti v šivanju

za domačo porabo in v krojnem risanju

po najnovejšem sistemu sprejema

FR. JESIH

Ljubljana, Stari trg št. 17.

Ljubitelj čaše dobrega čaja zahteva povsodi najfinejši in najboljši čaj sveta

INDRA TEA

Melanta iz najfinejšega kitsjskega, indijskega in cejloškega čaja. Pristen le v izvornih zavojih. Indra Tea Import Company, Trst. — Glavna zaloga pri: **Josip Ančič, lekarnar v Ribnici.** 1252 26-24

Angeljnovo milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann
izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Ravnokar so izšli
zemljevidi
rusko-japonskega
bojišča

v zalogi tiskarne
J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

Cena 20 vinarjev za komad,
po pošti 26 vin.

Dobivajo se v tiskarni ter vseh
knjigarnah.

306 13

Dober, masten
sir
razpečilja

„Kmetijsko društvo v Dobrépoljah“
v celih hlebcih v teži od 20 do 30 kg, pa
tudi v manjših zavcih in sicer dotlej, dokler
je kaj zaloge. 296 6-4

Fino, dobro in poceni jesti
in piti se more edinole pri
Rasberger-ju,
restavracija pri belem konjičku
Wolfove ulice št. 12. (Auer-jeva pivarna.)
Najfinejši golaž za zajtrk
samo 6 krajcarjev

Sredina mesta.

281 10-7

Ne prezreti!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom pod solidnimi cenami, obrne naj se na že dolgo obstoječo, slehernemu znano tvrdko

Franc Čuden,
urar in trgovec z zlatino in srebrnino, delničar družbe prvih tovarn „Union“-ur v Ženevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dolenjske železnice, trgovina s kolesi in šivalnimi stroji

Ljubljana, Prešernove ulice, nasproti frančiškanskega samostana.
Filijalka: Glavni trg nasproti rotovža.

Posebno priporoča pristne prave, osebno v Švici nakupljene žepne ure, dalje vsakovrstne **stenske (pendel) ure** z donečim bitjem v kraso izrezanih omaričah.

Največja zaloga **briljantov**, na katere slavno občinstvo posebno opozarja glede izbire, ker so v zalogi od 25 gl'd do čez tisoč goldinarjev, vdeleni v različnih oblikah (fazonah), torej lahko izvolite kaj ugodnega.

Ne prefirane cenel

Dalje priporoča bogato sortirano zalogo v pravem ali ohina srebru **namizno opravo** (Besteck), garniture v krasnih skrinjčah, kakor tudi druge iz china srebra izdelane vsakovrstne stvari v najmodernejših oblikah **Jako primerna in porabljiva splošna darila.**

Ceniki zastonj in poštnine prosti. 265 4

Velika zaloga šivalnih strojev in koles — tudi motor-kolesa.

Važno!
Higienična novost! Patentovano v vseh kulturnih državah!

Klozetni podložni papir.
Največja snažnost. Varstvo proti infekciji pri porabi klozeta.

Zdravniško vsestransko priporočano.
Vzorci in cenik na razpolago.

Gospodje hotelirji, restavraciji in kavarnarji imajo pri porabi naših patentiranih avtomatov velik materialni dobiček.
Na tozadevna vprašanja daje radovoljno pojasnila tvrdka **Bellmond & Co., Dunaj V., Schönbrunnstrasse 66,** in

F. NUČIČ, Ljubljana, Privoz 3, Prule

I. kranjsko podjetje za razširjanje oznanjen in prodaja patentovanega klozetnega papirja potom avtomatov
Klozetni avtomati so na nastopnih krajih v rabi: V Ljubljani: **Hotel pri Južnem kolodvoru, hotel pri Lloydju, hotel pri Slonu, hotel Strukel.** Restavracije: **Kenda** (Narodni dom), **Vospertnik** (Puntigamska pivnica), **Rasberger** (G. Auer), **pri Roži**, Židovske ulice, **Avguštin Zajec**, Rimska cesta 24. Kavarne: **Avstrija, Evropa, Kasino, Narodna kavarna, Valvasor.** Na deželi: Kočevje: **hotel pri Pošti.** Ribnica: **hotel Arko.** Sava - Jesenice: **v kantini industrijske družbe.**

335 8-4

1357 99
ANTON PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo
Izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

**Odda se v najem
prodajalna**

v večji vasi na **Notranjskem**, katera že
obstoji nad 30 let. Zraven prodajalne je
prostorno **skladišče, soba za stanovanje in
kuhinja.** 373 3-3
Naslov povč upravništvo »Slovenca«.

Vsak postni dan!

**Sveža
polenovka**
se dobi pri
Val Sitarju
v Ljubljani
Kolodvorske ul. 8

Vsak postni dan!

232 9-6

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet v letu 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA
sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih
obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odblika, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so pošto-
hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej
Karlín, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. —
Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — Frančišek Lesković, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak,
tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Šlibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

51 D 14-4

Naročajte **izborna ljubljansko delniško pivo**
iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Sodne ulice 4.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.